

Психолога-педагогічна
характерыстыка дзяцей
з асаблівасцямі
псіхафізічнага развіцця

Асноўныя пытанні:

- Дыферэнцыяцыя нормы і паталогіі ў чалавечым развіцці.
- Сутнасць паняцця «асаблівасці псіхафізічнага развіцця», медыцынскія і сацыяльна-педагагічныя складнікі вызначэння паняцця «асоба з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця».

- Норма (лац. norma) – узаконенае ўсталяванне, прызнаны абавязковым парадак; устаноўленая мера, сярэдняя велічыня чаго-небудзь.

- Сярэднестатыстычная норма – узровень псіхасацыяльнага развіцця чалавека, які адпавядае сярэднім якасна-колькасных паказчыках, атрыманых пры абследаванні прадстаўнічай групы папуляцыі людзей таго ж узросту, полу, культуры і г. д.
- Функцыянальная норма - гэта індывідуальная норма развіцця. З педагагічнага пункту гледжання «нармальным» лічыцца развіццё, якое дае магчымасць дзіцяці засвойваць змест адукацыі ў звычайных педагагічных умовах.

- Асноўнымі крытэрамі нормы могуць выступаць «прадметная норма» (адлюстроўваецца ў стандартах адукацыі) «сацыяльна-ўзроставая норма»; індывідуальная норма.

АСПЕКТЫ ПАНЯЦЦЯ

«НОРМА»

Прадметная норма-веды, уменні і дзеянні, неабходныя дзіцяці для авалодання зместам вучэбнай праграмы па вызначаным вучэбным прадмеце

Сацыяльна-ўзроставаая норма-паказчыкі інтэлектуальнага і асобнага развіцця дзіцяці (псіхалагічныя наватворы), якія павінны сфарміравацца да канца пэўнага ўзроставага этапу

Індывідуальная норма выяўляецца ў індывідуальных асаблівасцях развіцця і самаразвіцця дзіцяці

(А. К. Макарава)

- Паняцце нормы адносна: яго змест залежыць ад соцыюму, культурных, этнічных, рэлігійных, этычных традыцый і істотна змяняецца з часам. Паняцце псіхалагічнай нормы раскрываецца і праз асаблівасці вядучай для дадзенага ўзросту дзейнасці.

Паказчыкамі нармальнага развіцця дзіцяці з'яўляюцца

- адпаведнасць ўзроўню развіцця дзіцяці ўзроўню большасці дзяцей яго ўзросту або старэйшага ўзросту з улікам развіцця грамадства, членам якога ён з'яўляецца;
- адпаведнасць развіцця дзіцяці яго ўласнаму агульнаму шляху, які вызначае фарміраванне індывідуальных уласцівасцяў, здольнасцяў і магчымасцяў;
- адпаведнасць развіцця дзіцяці патрабаванням грамадства, вызначаным як актуальныя формы яго паводзін, так і далейшыя перспектывы яго адэкватнага творчага сацыяльнага функцыянавання ў перыяд сталасці.

- Для характарыстыкі псіхічнага развіцця, адрознага ад «нормы», выкарыстоўваюць тэрміны «іншае развіццё» і «парушэнне развіцця». Паняцце «адхіленае развіццё» ў спецыяльнай літаратуры вызначаецца як адхіленне фарміравання ўсёй іерархічнай структуры псіхічнага развіцця або яе асобных складнікаў (псіхічных функцый, функцыянальных сістэм) ад сацыяльна-псіхалагічнага нарматыву, які вызначаецца для канкрэтнай адукацыйнай, сацыякультурнай, этнічнай сітуацыі, па-за залежнасці ад знака гэтай змены (апярэджанне або запазненне).

Стойкое (психическое) недоразвитие характеризуется выраженной незрелостью мозговых структур в результате раннего поражения

Задержанное развитие вызывается замедленным темпом формирования познавательной деятельности и эмоциональной сферы с их временной фиксацией на более ранних возрастных этапах

Поврежденное развитие имеет своей причиной врожденные и приобретенные нарушения, но их патологическое воздействие на мозг сказывается на более поздних этапах (после 2—3-х лет)

Варианты дизонтогенеза индивида (по В. В. Лебединскому)

Дефицитарное развитие является результатом тяжелых нарушений отдельных анализаторных систем (зрение, слух, речь, опорно-двигательный аппарат)

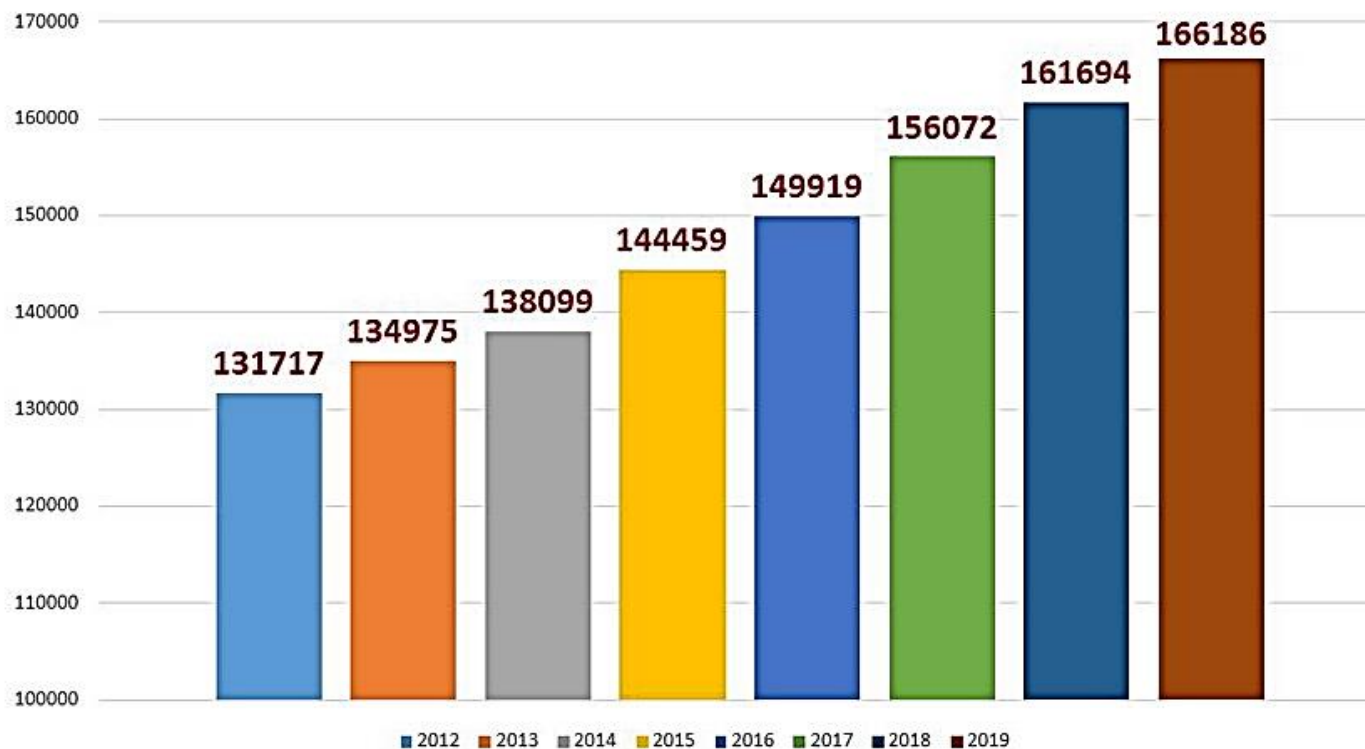
Дисгармоничное развитие характеризуется врожденной или рано приобретенной стойкой диспропорциональностью психического развития в эмоциональной сфере (например, психопатия или патологическое формирование личности)

Искаженное развитие возникает в результате сложного сочетания общего недоразвития, задержанного, поврежденного и ускоренного развития отдельных психических функций (например, ранний детский аутизм)

Асоба з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця

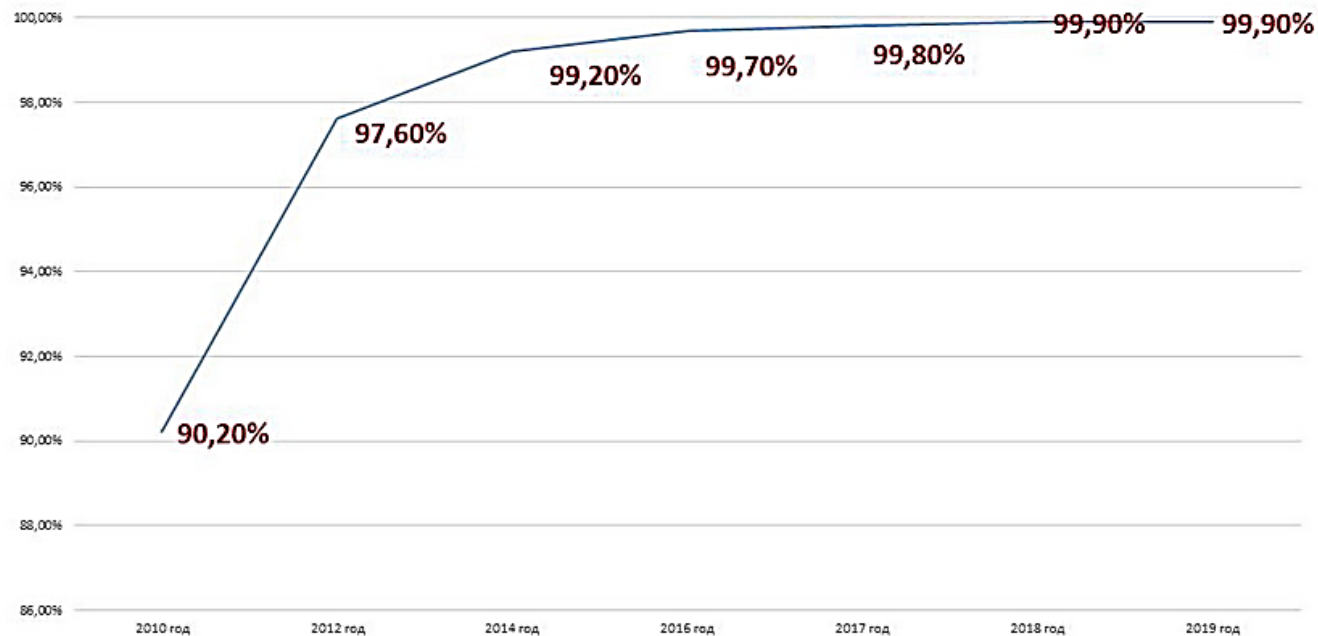
- асоба, якая мае фізічныя і (або) псіхічныя парушэнні, якія абмяжоўваюць яго сацыяльную дзейнасць і перашкаджаюць атрыманню адукацыі без стварэння для гэтага спецыяльных умоў (Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб адукацыі, арт. 1 п.1)

Количество детей с особенностями психофизического развития

Інфармацыя з сайта
Міністэрства адукацыі

Охват специальным образованием и коррекционно-педагогической помощью

Інфармацыя з сайта
Міністэрства адукацыі

Класіфікацыя фізічных і псіхічных адхіленняў

Б. П. Пузанова і В. А. Лапшына

- Дзеці з парушэннем слыху (нячулыя (глухія), слаба чуюць, якія позна аглухлі);
- Дзеці з парушэннем зроку (невідущыя (сляпыя), слабавідущыя);
- Дзеці з парушэннем мовы (лагапаты);
- Дзеці з парушэннем апорна-рухальнага апарата;
- Дзеці з інтэлектуальнай недастатковасцю (разумовай адсталасцю);
- Дзеці з цяжкасцямі ў навучанні (затрымкай псіхічнага развіцця);
- Дзеці з парушэннем паводзін і зносін;
- Дзеці з комплекснымі парушэннямі псіхафізічнага развіцця, з так званымі складанымі дэфектамі (слепаглуханямыя, дзеці з інтэлектуальнай недастатковасцю, якія не чуюць або нябачаць).

Рэспубліканскі банк даных (на 15.09.2017):

- Дзеці з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця - 156 052
- Статус інваліда маюць 7,53% дзяцей
- З агульнай колькасці дзяцей, якія стаяць на ўліку ў банку дадзеных, 95,95% - дзеці з парушэннямі мовы;
- з інтэлектуальнай недастатковасцю– 8,71%
- парушэннямі псіхічнага развіцця– 7,29%
- парушэннямі зроку– 2,22%
- парушэннямі функцый апорна-рухальнага апарата– 1,57%
- парушэннямі слыху – 1,32%
- цяжкімі множнымі парушэннямі– 1,2%.